

Advies Waardering vrijwilligers

Adviesraad Sociaal Domein Nuenen c.a.

11 maart 2018

Vrijwilligers:

Vrijwilligers zijn mensen die verantwoordelijkheid nemen in plaats van afwachten tot iemand of een entiteit iets doet. Zij doen dat vrijwillig, vanuit een eigen intrinsieke motivatie, zonder financiële vergoeding, in georganiseerd verband voor anderen of de gemeenschap. De overheid heeft geen zeggenschap over hun doelen en werkwijzen. Hun doeleinden zullen vaak, maar niet altijd, samenvallen met de beleidsdoelen van de overheid.

Vrijwilligers dragen bij aan de sociale cohesie en aan het elkaar ondersteunen. Hun bijdragen zijn voor de inwoners van groot belang. Zij leveren door hun activiteiten een grote bijdrage aan de door de overheid gewenste participatiemaatschappij. Vrijwilligersorganisaties ondersteunen en vrijwilligers voldoende waarderen en stimuleren is voor de Gemeente een relevante taak. De door vrijwilligers ervaren waardering lijkt niet afhankelijk te zijn van de grootte van een cadeau of bedrag, maar vooral van persoonlijke aandacht en van het worden gezien [1].

Gezien het grote belang van vrijwilligers voor de gemeenschap dient de Gemeente een beleid te formuleren opdat de vrijwilligers en hun organisaties kunnen floreren. Veel gemeenten, zoals bijvoorbeeld Helmond en Tilburg, hebben een uitgebreid beschreven vrijwilligerswerkbeleid. Zover wij hebben kunnen nagaan, ontbreekt zo'n beleidsplan in Nuenen. De ASD adviseert de gemeente een eigen vrijwilligerswerkbeleid te formuleren.

Elementen die in zo'n beleidsplan aan de orde moeten komen zijn o.a.

- Faciliteren van een match tussen vrijwilligers die een taak zoeken die hen past en organisaties die vrijwilligers zoeken. Zo'n match maken gaat steeds lastiger. De organisaties moeten meer eisen stellen door toegenomen verantwoordelijkheden en zorgen voor continuïteit, terwijl vrijwilligers kieskeuriger zijn geworden en hogere eisen stellen.
- Faciliteren van vrijwilligersorganisaties, o.a. via ondersteuning, infrastructuur en subsidies.
- Vrijwilligersorganisatie stimuleren om hun eigen vrijwilligers regelmatig een blijk van waardering te geven.
- Als Gemeente haar waardering tonen aan de vrijwilligers actief in Nuenen c.a.

In dit ongevraagde advies adviseert de ASD de Gemeente, mogelijk vooruitlopend op een breder vrijwilligerswerkbeleid, actiever en genereuzer dan nu haar waardering te tonen aan de vrijwilligers actief in Nuenen c.a. De noodzaak ervan en de wijze waarop die waardering te uiten worden ook landelijk gezien en beschreven in o.a. [1].

[1]: <https://www.movisie.nl/artikel/vijf-tips-erkenning-waardering-lokaal-vrijwilligerswerk>.

Analyse:

Organisaties met vrijwilligers hebben zelf verschillende manieren gevonden om hun waardering voor de eigen vrijwilligers vorm te geven. Bibliotheek Dommeldal, als voorbeeld, organiseert een jaarlijkse vrijwilligersdag en geeft een cadeaubon aan het einde van het jaar. Op deze wijze waardering uitsprekend is het meest natuurlijk en passend.

De wijze waarop deze organisaties dat al dan niet doen, onttrekt zich, terecht, aan de directe invloed van de Gemeente.

De Gemeente Nuenen kent de jaarlijkse vrijwilligersprijs. Deze wordt in een passende ambiance door de wethouder uitgereikt en krijgt veel publiciteit. De prijs is ook voor de organisatie, waar de gekozen vrijwilliger actief is, aantrekkelijk. Zij ontvangt een aan de prijs gekoppeld budget van 1000 Euro.

Incidenteel worden door de Gemeente ook prijzen uitgedeeld bij bijzondere activiteiten.

Jaarlijks kunnen en worden een tiental inwoners voorgedragen voor een "lintje", ook voor vrijwilligers met een zeer lange staat van dienst.

Door de zeer selecte groep "winnaars" komt slechts een zeer klein percentage van de vrijwilligers in aanmerking voor een gebaar van waardering vanuit de Gemeente.

In Eindhoven krijgt een vrijwilliger na 12.5 jaar een penning en na 25 jaar een oorkonde uitgereikt door een wethouder. Het aantal vrijwilligers dat officieel wordt bedankt door de Gemeente is in Eindhoven, zowel absoluut als relatief, aanmerkelijk hoger dan in Nuenen.

De ASD adviseert de Gemeente in deze een verbeterstap te maken.

Adviezen ASD aan de Gemeente:

Advies 1: Ontwerp een regeling, of modificeer een bestaande regeling, voor vrijwilligers actief in Nuenen. Bij een getoonde inzet door de vrijwilliger over een vast te stellen periode ontvangt deze, op een passende wijze, een blijk van waardering (bijvoorbeeld penning, oorkonde, kunstwerkje, ..) van de Gemeente. Maak deze regeling transparant en voldoende bekend bij de doelgroepen.

Andere gemeenten, o.a. Tilburg en Helmond, experimenteren met vrijwilligersdagen voor alle vrijwilligers. Dan voel je je als vrijwilliger elk jaar een beetje zichtbaar. Ook kun je dan eenvoudig in contact komen met andere vrijwilligers. Een grove schatting leert dat Nuenen zo'n 2.000 tot 3.000 vrijwilligers kent. Ervaring bij andere gemeenten leert dat niet alle vrijwilligers zullen komen en dat de participatiegraad afneemt.

Advies 2: Onderzoek de mogelijkheden een vrijwilligersdag (of -dagen) te introduceren voor vrijwilligers actief in Nuenen. Zo'n dag zou samen kunnen worden georganiseerd en door de Gemeente gefaciliteerd met bijvoorbeeld het SamenwerkingsOverleg Vrijwilligersorganisaties (SOV) en mogelijk gekoppeld aan een externe gebeurtenis, zoals bijvoorbeeld de Nationale Vrijwilligersdag, de Vrijwilligersmarkt, of de vrijwilligersdagen NLdoet van het Oranje fonds.

Adviesraad Sociaal Domein Nuenen c.a.,

P.P.J. van den Bosch,
voorzitter.